పెట్టె తప్పి

దక్షిణామూర్తి గాలి పీల్చుకోడానికి విడదవోలు ప్లాట్‌ఫారంమీదికి దిగాడు. కూపే ఒకరకంగా సుఖంగానే ఉంటుంది గాని, మిగతా పెట్లలాగ రైలు కదులుతున్నా గాలిరాదు. అయితే - కూపేలోకి బొగ్గు నెరుసులు, అనవసరమైన ప్రయాణీకులు ఆట్టేరారు. లాభనష్టాలు ప్రతిదానికీ ఉంటాయనుకుని తృప్తిపడ్డాడు దక్షిణామూర్తి.

ప్లాట్‌ఫారం మహా రద్దీగా ఉంది. ఈ పెట్టెలో కాళీ లేదంటే, ప్రయాణీకులు మరో పెట్టెదగ్గరకు పరుగెత్తుతున్నారు వాళ్ళ ఆత్రంలో జంతు సహజమైన దేదో ఉంది. అసలు దక్షిణామూర్తి ఎన్నికలో సామాన్య ప్రజలు జంతువులే. అయితే అప్పుడప్పుడు ఆ జంతువులతో రాసుకుతిరగడం కూడా బాగానే ఉంటుంది. ముఖ్యంగా ఇటువంటప్పుడు, బొత్తిగా ఒంటరిగా కొన్ని గంటలసేపు కూపేలో ప్రయాణం చేశాక, జీవ చైతన్యం ఉన్న వస్తువులతో తాత్కాలిక సంపర్కం కాస్త అవసరం. అయితే ఆ సంపర్కం అతనికి విసుగు పుట్టిస్తే, మళ్ళీ తన ఏకాంతంలోకి తను పోవడానికి అవకాశముండాలి. ఆ కూపేలోకి పోతే, ఈ జనం తన్నుతాకలేదన్న ధీమాతోనే, దక్షిణామూర్తి జనసముద్రంలోకి అడుగుపెట్టాడు. సోడాలూ, తినుబండారాలూ, పుస్తకాలూ అమ్మేవాళ్ళు పెట్లను తోసుకుంటూ, అతన్ని రాసుకుంటూ పోతున్నారు. పక్కపెట్టెలో మనిషి అరిటిపండు తినేసి విసిరిన తొక్క ఆతన్ని తలవెంట్రుకవాసిలో దూసుకుపోయింది. జనప్రవాహాన్నించి కొంచెం దూరం తొలిగి నిలబడ్డాడు దక్షిణామూర్తి. ప్లాట్‌ఫారంమీదికి దిగడంలోనూ లాభనష్టాలున్నాయి.

"ఏమందోయి దక్షిణామూర్తిగారూ? హ! హ! హ!" అంటూ ఒక విగ్రహం అతని రెండుచేతులూ పట్టుకుని ఊపింది.

"ఏమిటి విశేషాలు? పట్నమేనా? ఏవండీ! అక్కడెక్కడో అచ్చు ఇటికిల ఫాక్టరీ పెడతన్నారంట. కాస్త ఇవరాలు మాక్కూడా ఇవ్వండి. దానమ్మా మోటిడి ఉన్న లాబాలన్నీ మీరే ఏసుకోవాలేంటండీ? అవునుగాని, కలప మాదగ్గిర కొనడం బొత్తిగా మానేశారేంటి?"

దక్షిణామూర్తికి వ్యాపారమంటే పిచ్చి మోజు. లాభనష్టాల మాట అటుంచి, అసలు వ్యాపారంలో ఏదో ఒక విధంగా తనది పైచెయ్యి అనిపించుకోవాలి. అయితే ఒక్కొక్కప్పుడు - ముఖ్యంగా ఇలాగ విశ్రాంతి కోసం ప్రయాణాలు చేస్తున్నప్పుడు - వ్యాపార వాతావరణం నించి, ముఖ్యంగా వ్యాపారస్థుల నించి, దూరంగా ఉండాలనిపిస్తుంది. కాని పెద్ద వ్యాపారస్థుడుగా పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించాక, ప్రతి ఊళ్ళోనూ పదిమందితో వ్యాపార రీత్యా పరిచయం ఏర్పడ్డాక, అలా దూరంగా తొలిగిపోయిఉండడం అసాధ్య మని అతనికి అనుభవం వల్ల తెలుసు. అదీగాక తనకు లోపల ఎంత చిరాకుగా ఉన్నా వాళ్ళతో ఆప్యాయంగా, చిరునవ్వు చెదరకుండా మాట్లాడ్డం వ్యాపారానికి ముఖ్యావసరం - ఒక్కరికి మనస్సు నొచ్చుకు నీ మాట అతడు మాట్లాడాడా, అతను ఇన్నాళ్ళూ నిర్మించుకుంటూ వచ్చిన పలుకుబడీ, ఔన్నత్యం పేకలమేడలాగ కూలిపోతుందని అతనికి తెలుసు.

మొదటి ఆసామీ చుట్టూ మరో నలుగురైదుగురు చేరారు. కొందరు ఆతన్ని కేవలం మర్యాదగా పలకరించడం కోసమే దగ్గరగా వచ్చారు. మరికొందరు అతని సహాయం అర్థించడాని కొచ్చారు. అతడు అందరినీ సమంగా మాటలతో గౌరవించి, రైలు కదలబోతుండగా తన కూపే ఎక్కేశాడు. ఎక్కుతూ రైలులో ప్రయాణం చేస్తున్న ఉద్యోగిని సంజ్ఞచేశాడు.

"చూ డప్పలసామీ. ఆ పెద్దమనుషులంతా ఈ కూపేలో పైబర్తుకోసం నిన్ను వేపించుకు తింటారు. నా స్నేహితు లెవరో బెజవాడలో ఎక్కుతారు, అంచేత రెండూ నేనే రిజర్వు చేయించా నని చెప్పు."

"నాకు మీరు చెప్పక్కర్లేదు సార్. అప్పుడే కొందరు నన్నడగడం, నేను కాళీ లేదని చెప్పడం అయింది."

ఉద్యోగి కదులుతున్న రైలుకమ్మీ పట్టుకుని పక్క కంపార్టుమెంటులోకి వెళ్ళిపోయాడు. దక్షిణామూర్తి తన కూపే తలుపులు గట్టిగా మూసుకున్నాడు. ఇంక పట్నం వెళ్ళేవరకూ వాటిని తెరవకూడ దనుకున్నాడు. పాపం రైల్వే ఉద్యోగులు అతనెంత చెపితే అంత. అతను కావాలంటే రైలంతా కాళీ చేయించి అతని కిస్తారు.

కొంచెం బొగ్గురజను పడిందేమోనన్న అనుమానంకొద్దీ పక్క బాగా దులిపి మళ్ళీ వేశాడు దక్షిణామూర్తి. తలగడకింద లోపలికున్న పిస్తోలు తీసి చేతిలో ఒక్కసారి దాని బరువు చూసి, పక్కని పెట్టుకున్నాడు. ఆ పిస్తోలు దగ్గరుంటే తన కింక ఏ అపాయం రాదని అతని నమ్మకం.

అప్పుడే కనుచీకటి పడుతోంది. బర్తుమీద మూలగా ఉన్న దీపం వెగిలించాడు. ఫైనాన్షల్ ఎక్స్‌ప్రెస్ విప్పి చదవడం మొదలుపెట్టాడు.

బ్రతుకొక బజారు. అందులో ప్రతి వ్యక్తీ విలువను పెంచుకోడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. నిత్యం పైకో కిందకో పోతుంటాడు. ధర పెరిగినప్పుడు ధనంగా మార్చుకో గలవాడు సమర్థుడు. ఇంకా పెరుగుతుం దన్న ఆశకొద్దీ బిగుసుక్కూచున్న వాడు ఆఖరికి పడిపోక తప్పదు. ధర తగ్గుతున్నప్పుడు ఆదుర్దాగా అమ్మడానికి ప్రయత్నిస్తే, ధర మరీ పడిపోతుంది. ప్రతిదినం ఈ పత్రికలో ఇదే కథ తను

పాలగుమ్మి పద్మరాజు

చదువుతున్నాడు. ఈవేళ కూడా ఎందుకీ తాపత్రయం! ఈవేళ హాయిగా అన్నీ మరిచిపోవాలి. రేపెలాగా తప్పదు.

మూసిన గాజుకిటికీ అవతల అస్పష్టంగా కదిలిపోతోంది ప్రకృతి—చెట్లు, చేమలు, ఇళ్ళు, దీపాలు, దగ్గర స్తంభాలు, దూరపు కొండలు. కాని దిజ్మండలరేఖ మాత్రం అతనితో సాగుతూ వస్తూంది. మధ్య మాయమైనా, మళ్ళీ వస్తోంది. పరధ్యానంగా చూస్తున్నాడు దాని వేపే. ఆ రేఖమీద—అవతరించింది అనసూయముఖం. అందంగా, తీక్ష్ణంగా ఆడతనం, అహంకారం అన్నీ కలిసున్నాయి ఆ ముఖంలో. అనసూయా సుగర్ మిల్స్ తనతో అరణంగా తెస్తుంది. ముప్ఫయిలక్షలు విలువగల ఫాక్టరీకి ఆమె ఏకైకవారసురాలు. ఇంకా పెళ్ళి కాకముందే అతని ఇంటికి యజమానురాలులా ప్రవర్తిస్తోంది, ఇంటికేకాదు అతనికిన్నీ—తాంబూలాలు పుచ్చుకుని రెండేళ్ళయింది. ఎప్పటికైనా పెళ్ళి చేసుకోక తప్పదు. అయితే బ్రహ్మచర్యాశ్రమంలో ఉన్న స్వేచ్ఛను వీలయినంతకాలం పొడిగిస్తున్నాడు దక్షిణామూర్తి.

అనసూయ అందమైనదీ, హోదాగలదీ. ఆతనికి చాలా ఇష్టం. పక్కని కూచుండగా ఆమెచెయ్యి పట్టుకుని నలపకండా ఉండలేడు, పళ్లు బిగించి, తీవ్రంగా, ఏకాంతంగా ఆమెతో ఏకమైపోతున్న దృశ్యాలు ఊహించుకోకండా ఉండలేడు, ఆమె విలువ ముప్ఫయిలక్షలు — ఈ రోజుని. అయినా ఆతను పెళ్ళి వాయిదా వేస్తున్నాడు.

అప్పుడప్పుడు తన బ్రహ్మచారి స్నేహితులు అతన్ని పార్టీలకి పిలుస్తుంటారు. అప్పుడప్పుడూ పార్టీలు అతని ఇంట్లోనే జరుగుతుంటాయి. ఎప్పుడో రాత్రి తొమ్మిది గంటలకి ప్రారంభమౌతాయి. అప్పుడప్పుడు తెల్లవారిపోయేదాకా సాగుతుంటాయి. మర్నాడెంత నీరసపెట్టినా, వాటి సరదా వాటిదే. తన టైపిస్టు సులోచన–ఎప్పుడన్నా — ఇంకెవరూ దొరక్కపోతే వస్తుంటుంది. అనసూయకన్నా సులోచన ఎక్కువని కాదు. సులోచనలు వందలకొద్దీ ఉన్నారు. అనసూయ ఒక్కత్తే ఉంది. అయితే అప్పుడప్పుడు ఏ సులోచనతోనన్నా ఒక్కరాత్రి సరదాగా గడపడానికీ, అన్నీ మరిచిపోడానికీ అవకాశం ఇస్తుంది బ్రహ్మచర్యం. గృహస్థు అయిన మరుక్షణం నించీ ఈ అవకాశం పోతుంది.

ఈ రెండు ఆశ్రమాలకీ, వాటికి తగిన విలువలు నిర్ణయించి, తన వయస్సుకి ఒక ధర ఇచ్చుకుని, పెళ్లయాక వచ్చే లాభాలు బేరీజు వేసుకుని, పోయే స్వాతంత్ర్యానికి నష్టపరిహారం కట్టుకుని, లాభనష్టాల పట్టీ ఒకటి మనస్సులో తయారు చేసుకుంటున్నాడు దక్షిణామూర్తి.

అప్పుడతని కంట బడింది, కదులుతున్న చిడత. ఆ చిడత పాకీదొడ్డి తలుపుది. ఒక్కసారి పైకి లేచి మళ్ళీ కింద పడిపోయింది, చిరుచప్పుడు చేస్తూ.

దక్షిణామూర్తికి ముచ్చెమటలు పోశాయి. పాకీదొడ్డిలో ఎవడో దొంగ ఉన్నాడు. ఈ కూపేల్లో రెండూ మూడూ కూనీలూ, దొంగతనాలూ జరిగినట్టు పత్రికల్లో చదివాడు. ఈ దొంగలకి దయాదాక్షిణ్యాలుండవు. లేవబోయాడు. లేచి గొలుసు లాగాలని అతని అభిప్రాయం. కూర్చుని కాళ్ళు క్రింద పెట్టాడు. టప్పుని చిడత చప్పుడు చేస్తూ రెండో పక్కకి తిరిగిపోయింది. తను లేచి గొలుసు లాగే లోగా దొంగ తనమీదపడి ఏమన్నా చెయ్యగలడు. అతని కాళ్ళు జావలా మెత్తబడిపోయాయి.

తనదగ్గర దొంగతనంగాని కూనీగాని చెయ్యవలసినంత డబ్బు లేదని చెపితే ఆ దొంగ నమ్ముతాడా? చటుకుని పిస్టలు గుర్తుకొచ్చింది. గభాల్న దాన్ని తీసి పాకీదొడ్డి తలుపువేపు గురిపెట్టి అరిచాడు.

"రా! ఇవతలికి రా?"

తనగొంతు ఎవరిగొంతులాగో ధ్వనించింది, అనవసరమైనంత గట్టిగా. తలుపు మెల్లగా తెరచుకుంటోంది. ఆ చిడతకి ఒక అడుగు పైకి దృష్టి కేంద్రీకరించి పిస్టలు గురి పెట్టాడు; దొంగ గుండెకాయ ఆ ప్రాంతంలో ఉంటుందని అతని అంచనా. తలుపుకీ గుమ్మానికీ మధ్య చీలిక పెద్దదయింది. తలుపు వెనకాల, అతను చూస్తున్న చోట అంతా ఖాళీ. దొంగ తలుపుచాటుని దాక్కుని తీస్తున్నట్టున్నాడు.

"దాక్కుని లాంభం లేదు. నా చేతులో పిస్టలుంది," అని ధీమాగా అన్నాడీసారి. ఎందుకో ఇంక దొంగ తనకి లొంగిపోయినట్టనిపించింది.

తలుపు తెరచుకుంది. అతని చూపులు కేంద్రీకరించని క్రిందభాగంలో ఏదో కదిలింది; కిందికి చూశాడు. చేతులో పిస్టలు అనుకోకుండా జారిపోయింది. నరాలన్నీ సర్దుకుని పట్టు వదిలేశాయి. అతనికి చటుక్కున పక్కలు పగిలేటంత నవ్వొచ్చింది.

ఏనుగంత దొంగ ఇవతలికొస్తాడని అతను అన్నిటికీ సిద్ధపడి ఎదురు చూస్తుంటే అందులోంచి ఇవతలికొచ్చింది, ఒక ఎలకపిల్లలాంటి, చిన్న ఆడపిల్ల.

నాలుగైదేళ్ళుంటాయి. చింకి పరికిణీ, చింపిరి జుట్టూ, కళ్ళు అమాయకంగా చురుగ్గా మెరుస్తున్నాయి. దక్షిణామూర్తికి ఆ పిల్లమీద కోపంమట్టుకు రాలేదు. తన ఆందోళననీ, భయాన్నీ పోగొట్టినందుకు, నిజంగా దొంగ కాకుండా నిరపాయకరమైన చిన్నపిల్లగా మారిపోయినందుకు ఒకరకమైన కృతజ్ఞత కూడా అతనికి కలగకపోలేదు. అంచేత సౌమ్యంగా అడిగాడు.

"పాకీదొడ్లో ఎందుకు దూరావు?"

"నువ్వు పెట్లో కెక్కుతుంటే, నేను దొడ్లో కెల్లా," అంది పిల్ల.

"అసలీ పెట్లో కెందు కెక్కావు?"

"ఈ రైలు పట్నం పోద్దంటగా."

"చూడు పిల్లా. ఇది పరుపుల పెట్టె. వొచ్చే స్టేషనులో దిగిపోయి మరో పెట్లో ఎక్కు."

"ఏం?"

"ఇది పరుపుల పెట్టని చెప్పడంలా? మూడో క్లాసు పెట్లో ఎక్కాలి. నీ టిక్కెట్టేదీ?"

"అదేంటది?"

"టిక్కట్టు కొనలేదా?"

ఆమె లేదన్నట్టు తలూపింది. ఇంకామెను ఏ ప్రశ్న లడిగినా ఏం లాభం లేదనుకున్నాడు. బెజవాడలో రైలాగ్గానే రైల్వే ఉద్యోగికి అప్పగించెయ్యొచ్చు ననుకున్నాడు.

"ఆమూల కూర్చో." ఆపిల్ల కూర్చుంది. దక్షిణామూర్తి వెల్లగిల పడుకుని పత్రిక తిరగవెయ్యడం ఆరంభించాడు. అది మూసేసి మరో పత్రిక తెరిచాడు. కళ్లు అక్షరాలని గుర్తుపట్టినా, అవి మనస్సుకి ఎక్కడం లేదు. ఏం చెయ్యడానికీ తోచక ఆఖరుకి భోజనం చేసేద్దామని నిర్ణయించుకున్నాడు. బెర్తుమీద పత్రిక పరిచి, సీటుమీద నున్న కారియర్ తీసాడు. గిన్నెలన్నీ విడదీశాడు. అబ్బో! పదిమందికి సరిపడా పెడుతుంది వెంకాయమ్మెప్పుడూ.

వెంకాయమ్మ క్షత్రియ వితంతువు. నిడదవోలు స్టేషన్‌కి దగ్గరగా దక్షిణామూర్తికి పిత్రార్జితం ఒక స్థలం ఉంది. ఆ స్థలంలో పూటకూటిల్లు నడుపుతోంది వెంకాయమ్మ. అతనెప్పుడు నిడదవోలుమీదుగా ప్రయాణం చేసినా, వెంకాయమ్మ కారియర్‌తో భోజనం పంపుతుంటుంది. వంట మహా పసందుగా చేస్తుంది. అందులో ఈ వేళ కోడిపులావ్ కూడాను. బాగా ఉడికిన కోడి కండలు చూస్తూంటే నిగనిగ పొటమరించిన

వెంకాయమ్మ వీపుమీది కండలు గుర్తుకొచ్చాయి అతనికి. వెంకాయమ్మ రవిక తొడుక్కోదు–వితంతువు గనక. ఆ వీపూ, పక్కలూ ఎంత నున్నగా ఉంటాయో అతని వేళ్ళకి తెలుసు. ఆ స్థలంతాలూకు అద్దె మరోరకంగా వసూలు చేసిన ఘట్టాలు అతనికి గుర్తు కొచ్చాయి. అతనికి నవ్వొచ్చింది. తింటూ తింటూ నవ్విన మూలంగా అతను ముఖం పైకెత్తవలసొచ్చింది, నోట్లోముద్ద జారిపోకుండా. మూల నున్న అమాయకపు కళ్లు అతన్ని చూస్తున్నాయి. చటుకుని అతనికి సిగ్గేసింది. ఏదో పవిత్రమయినచోట తప్పుడు ఆలోచనలు ప్రదర్శించినట్టు. తను ఆబగా తింటూ, అంతకంటె ఆబగా వెంకాయమ్మ శరీరసౌష్టవాన్ని తలుచుకుంటూ, ఆ అమాయకపు కళ్ళకు అపచారం చేసిన ట్టనిపించింది.

"ఆక లేస్తోందా?"

ఔనన్నట్టు ఆమె తలూపింది. ఒక గిన్నెలో కొంత పులావూ కూరా పెట్టి ఇచ్చాడు. ఆమె ఆకలిగా తింది. ఆ దృశ్యం చూస్తూంటే దక్షిణామూర్తి మనస్సు ఎందుకో చివుక్కుమంది. మామూలుగా రైళ్ళలో ముష్టెత్తుకోడానికి అలవాటుపడ్డ రకం కాదని అతనికి ముందే అర్థమైంది. అన్నం తినేసి ఆమె అసహాయంగా నిలబడి ఉంటే, అత నన్నాడు.

"ఆ గదిలో కుళా యుంది. చెయ్యి కడుక్కురా."

ఆమె తన చెయ్యీ, తిన్న గిన్నే కడుక్కొచ్చింది. అతనుకూడా భోజనం పూర్తి చేశాక కారియరు సర్ది చెయ్యి కడుక్కొచ్చాడు. సిగరెట్టు ముట్టించాడు. చేతి సంచీ లోంచి పేక తీసి ఒక్కడూ ఆడుకోడం మొదలు పెట్టాడు. పేకాటలో మునిగి పోయాడు.

"అది ఇస్పేటు రాణీకదూ?" అంది ఆమె.

"నీకు పేకముక్కలు తెలుసా?"

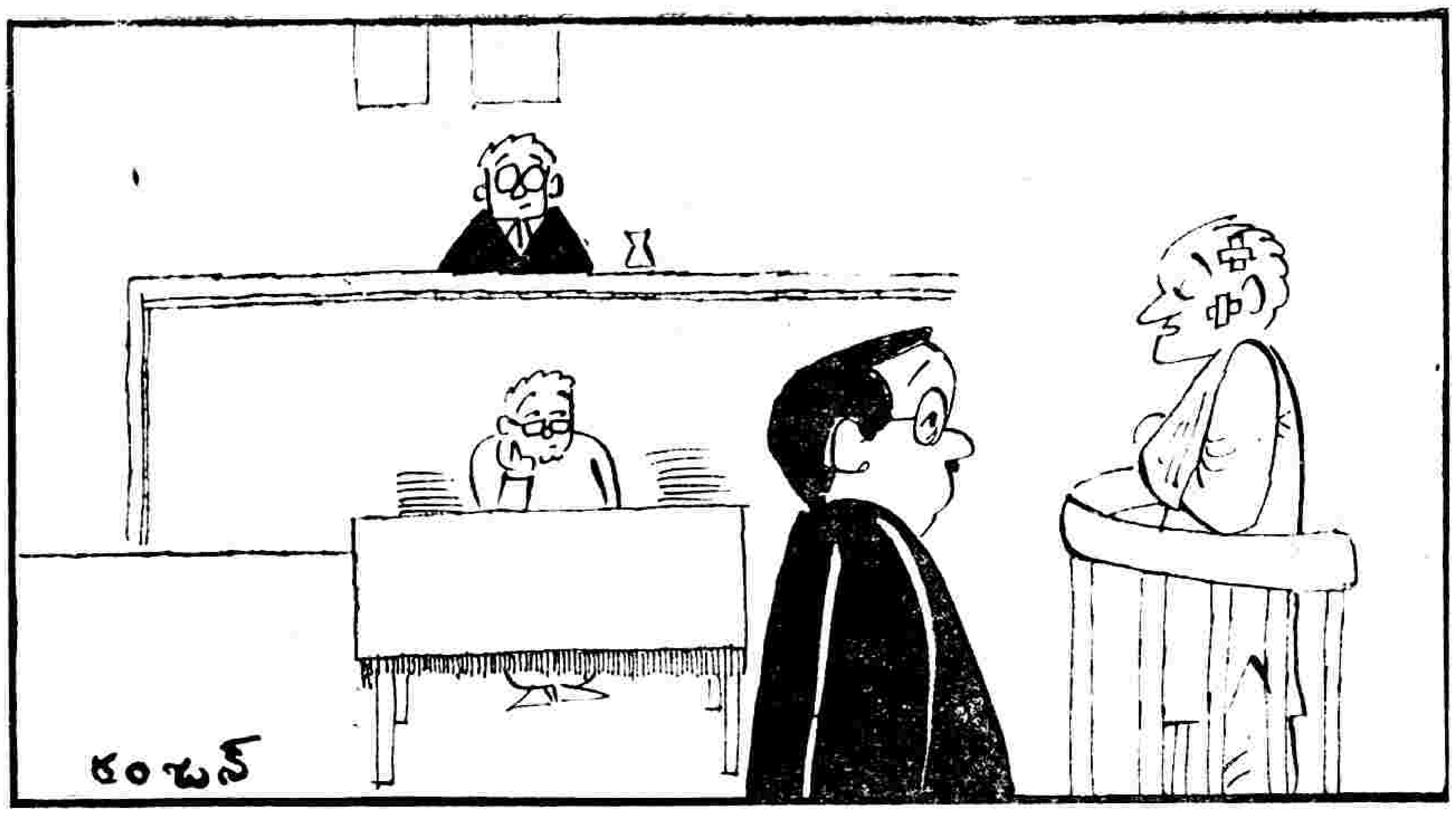

"ఎన్నాళ్లు పట్టినా–కేసు పూర్తయ్యేదాకా యీ కట్లూ అవీ ఊడదియ్యడానికి వీల్లేదటగా..."

"ఓ. మా నాన్న రోజూ ఆడతాడు. సత్తెన్న మామ, పెద్దిగాడు, రత్తయ్య అంతా వొచ్చి కూర్చుని ఆడతారు."

"నాతో ఆడతావా?"

"ఛా! పేక తాకితే పాపం."

దక్షిణామూర్తి తలెత్తి ఆ పిల్లవంక చూశాడు. ఎదురుగా ఉన్న బల్లచెక్కని ఆనుకుని నిలబడి రైలు ఊపుకి అసహాయంగా ఊగుతోంది ఆ అమ్మాయి.

"ఎవరు చెప్పారు?"

"మా యమ్మ."

"మరి మీ నాన్న ఆడతాడుగా?"

"అందుకే మా అమ్మని కొడతాడు. ఓతూరి కా లిరిగిపోయింది మా యమ్మకి."

దక్షిణామూర్తికి త నెన్నడూ చూడదలుచుకోని ఒకానొక దృశ్యంముందు తెర తొలిగిపోయింది. పేకాట ఆపి ఒక క్షణం ఆలోచించాడు.

"మీ నాన్న కేం పని?"

"తాగుడు, పేకాట. అందుకే అత న్నెవరూ పనికి పిలవరంట. మా యమ్మంది. ఓతూరేమో పెదకామం దింట్లో బియ్యం దంపి మాయమ్మ నాలుగు రూపాయలు తెచ్చింది. అదేమో తన కిమ్మని తన్నాడు. అమ్మేమో నామీదికి గిరాటేత్తే, ఆడబ్బుచ్చుకొని నేను లగెత్తా. నా ఎంట బడ్డాడు. పేటంతా తిప్పినా, రంగ దడ్డొచ్చాడు గాని, లేకపోతే దొరకను. నా తల సెట్టు నేసి కొట్టాడు. ఇదుగో దెబ్బ.

ఎడంచెవిమీదిజుట్టు తొలిగించి చూపించిందా పిల్ల. రెండంగుళాల మేర మానిన గాయం చూశాడు దక్షిణామూర్తి.

"నువ్వీ రైలెందు కెక్కావు?"

"మాయమ్మ పట్టంలో వుందిగామరి."

"పట్నం ఎందుకు వెళ్ళింది?"

"మా యయ్య మోటక త్తుచ్చుకొని తెగేసాడుగా మరి. మా యమ్మని పట్టంలో ఆస్పత్రికి తీసుకుపోయారు."

"మీ అయ్య?"

"పోలీసోళ్లు తీసుకుపోయారు బేడీలేసి."

ఆ పిల్ల చెప్పిన కథ కాదు దక్షిణామూర్తికి వింతగా తోస్తా. ఆమె ధోరణి. ఆమె కళ్ళయినా చెమ్మగిల్ల లేదు, ఇంత దారుణం జరిగినా, దాని ఘాతుకత్వం ఆమె గ్రహించినట్టు లేదు. దక్షిణామూర్తి పేక తీసేశాడు. పెట్టెలో పెట్టేశాడు. విజయవాడ వచ్చింది. కాని ఆ పిల్లని దిగిపొమ్మని అనలేదు – రైలు మళ్ళీ కదిలాక బొమ్మల పత్రిక తీసి నడుం వాల్చాడు. ఆపిల్ల అలాగే నిలబడిఉంది.

"ఆమూల పడుకో."

"నిద్దరాదు."

"ఏం?"

"మా యమ్మ పాట పాడాలి."

''ఏం పాట ?"

"నా సిట్టితల్లీ, నిదరపోవమ్మా,
రాసోరి పాపాయి రంగైనవోడు
సింతల్లొ సెంద్రుడూ తొంగిసూసేడు
పుంతల్లొ ఎలుతురూ పిండారబోసె –
పాకలో పాడావు పాలు సేపింది –
పండుకో నాచిట్టి పండుకోవమ్మా....
నాకంతే వచ్చు."

"పా టింకా ఉందా ?"

"నాకు నిద్ద రొచ్చినా మా యమ్మ పాడ తానే వుంటదిగా, అదేం టది ? బొమ్మల పుత్తకమా ?"

"ఇలా కూచుని చూడు."

అతడు కొంచెం జరిగాడు. అయితే ఆ పిల్ల కిందే కూచుని పత్రికలో బొమ్మలు చూసింది.

"నీ పే రేమిటి ?" అన్నాడు పేజీలు తిరగవేస్తూ.

"సిట్టితల్లి !"

"మంచిపేరు.''

"ఈ బొమ్మేంటి ?'' అని అడిగింది చిత్రంగా ముఖం పెట్టి. ఆ ముహూర్తంలో దక్షిణామూర్తికి ఆ పిల్లంత అందమైనది సృష్టిలో మరొకటి లేదనిపించింది. ఒక్కసారి ఆ పిల్ల తలమీద చెయ్యేసి నిమరాలని పించింది. కాని అంత సబబు కాదని తోచింది. మర్నాడు ఉదయం ఆ పిల్ల దారి ఆ పిల్లది, తన దారి తనది. ఈ రాత్రికిమట్టుకు తను ఆ పిల్లను ఆదుకున్నాడు. ఆకలి తీర్చాడు. టిక్కట్టు లేకండా పట్నం చేరుకోటానికి సహాయపడుతున్నాడు. ఆ అనుబంధం అంతవరకే పెట్టుకోవాలి. ఈ సంగతి అనసూయకి చెపితే ఏమంటుంది? అనసూయ కిది అర్థంకాదు. చెయ్యకూడని పని చేశా ననుకుంటుంది. వోసీ పదిమంది చూస్తుండగా పేదలకు సహాయంచెయ్యడమూ కాదిది. అల్లాంటి సేవ ఉబుసుపోకకి అనసూయ చేస్తుంటుంది. కూలిపేటల్లోకి వెళ్ళి వాళ్ళకి ఆరోగ్యసూత్రాలు నేర్పుతుంది. వాళ్ళ చంటిపాపలికి నీళ్ళు పోసి పాలు పట్టిస్తుంది. అయితే, కూడా పత్రికల తాలూకు ఫోటోగ్రాఫ రుంటాడు. ఆమె ఆ పనులు చేస్తుండగా రకరకాల కోణాలనుంచి ఛాయా చిత్రాలు తీసి పత్రికల్లో వేయిస్తాడు. -ఆ మురికికంపు భరించినందుకు ప్రతిఫలంగా ఆమె కీర్తి ప్రచార మౌతుంది. ఏకాంతంగా ఒక రైలుపెట్టెలో ఒక అనాధకి చేసిన మేలు ఎందుకూ పనికిరానిది. బూడిదలో పోసిన పన్నీరు. ఈ చిట్టితల్లివల్ల తను పొందిన సంతృప్తికూడా ఒక టుంది. ఈ ఒంటరి ప్రయాణంలో తోడు కావడం ఒకటేకాదు; చిన్న అమాయక ప్రశ్నలద్వారా నవ్వొచ్చే కొన్ని నిర్వచనాలద్వారా, కటికి వ్యాపారస్థుడైన తనవంటివాడికి ఓ కొత్త అనుభవం కలిగించింది. లాభనష్టాలతో నిమిత్తంలేని అనుభవం అది. దానికి విలువ లేదని దక్షిణామూర్తికి తెలుసు. అతని మనస్సు వర్తక వాణిజ్యాలకు బందీకాదు. వాటికి యజమాని. నయాపైసలూ రూపాయిల ప్రపంచానికి బయ టుండే విలువలు అతనికి తెలుసు. అంచేతే అతను వ్యాపారస్తులలో అగ్రగణ్యుడు. అంచేతే ఆ విలువలకు రూపాయలు, నయా పైసలలో వెలకట్ట గలడు. అనసూయను కూడా అతను వెలకట్టేశాడు.

"ఏమిటి చూస్తున్నావు చిట్టీ," అన్నాడు దక్షిణామూర్తి. అతను పరధ్యానంగా ఆలోచిస్తున్నప్పుడు చిట్టితల్లి అతనిచేతిలో బొమ్మల పత్రిక తీసుకుని కాళ్ళమీద పరుచుకుని చూస్తోంది.

"ఈ కుక్క మాట్లాడగలదా ?"

"ఏం ?"

"దాని నోట్లోంచి ఎవ్వో మాట లొత్తన్నాయిగా ?"

"నిజమే, మాట్లాడుతోంది."

"ఏ టంటాది ?"

"ఆ గోడనున్నది తినేదేనా అనుకుంటోంది."

"పిచ్చికుక్క.''

"ఏం ?"

"అది టోపీగా. ఎట్టా తింటాది ?''

"కుక్కగదా, దాని కేంతెలుసు ?"

"మరి మా కావేరి కెన్ని తెలుసో తెలుసా ?"

"కావే రెవరు ?"

''మా కుక్క. మా అయ్య కల్లుముంత దరిమేనా పోదు; పక్కింటి పోతురాజు కల్లు మట్టుకు నాకేత్తాది. మా ఎదురింటి అడపిల్లని పట్టుకుని ఏడిపిత్తాది. నేనెక్కడి కెల్లినా కూడా వొత్తాది. ఓసనుకికూడా వొచ్చింది. పెట్టిలోకెక్కకండా తలుపు మూసేశా."

''పోతుమా మెవరు ?''

''మా ఇంటి పక్క నుంటాడు. మిల్లు కామందుగారి డైవరు, ఆడికి కారుంది. తాగేసినప్పు డూరికే కామందుగారి పెళ్ళాం ఊసే. పోతుమామకి దబ్బిత్తా దంట. నామీద పడతాది – దూది బత్తాలా గ – దో కంటాడు పోతుమామ. మిల్లు కామందు మడుగులో పడి సచ్చిపోతే పోతుమామని పోలీసో ళ్ళట్టుకుపోయారు. పోతుమామ మంచోడు. మా యమ్మని కొడతావుంటే మా అయ్యని సందెటేసి పట్టుకునీవాడు, కదలకుండా. పెద్దమణిసి. రంగత్త దూళ్ళ సాల కూలిపోయింది గాలోనకి. లేగదూడుంది పాపం. పోతుమామ ఒంటిసేత్తో కూలిపోయిన పాక నెత్తిపట్టుకున్నాడు. ఆవునీ దూడనీ ఇంటో కట్టేసిం దా రేత్రి. పోతుమామ శానా మంచోడు. వొద్దన్నా సరే మా యమ్మకి పావలా అర్దా ఇచ్చీవోడు. ఒకో రోజు బియ్యానికి లేకపోతే. ...."

దక్షిణామూర్తి రెండు చేతులూ తల కింద పెట్టుకుని చిట్టితల్లి ఇల్లూ పరిసరాలూ ఊహించుకోవడం మొదలుపెట్టాడు.

ఆ పిల్ల చెప్పుకుంటూపోతోంది. చటుకుని ఆమె కేసంగతి జ్ఞాపకం వొస్తే అందులోకి దాటేస్తుంది. మొదలు పెట్టిన ఘట్టం పూర్తి చెయ్యకండానే మరో ఘట్టంలోకి

పోతుంది. రకరకాల పేర్లు, ఆడ, మగ, వచ్చిపోతున్నాయి. వాళ్ళెవరో ఆమె వివరించి చెప్పదు. అయినా ఆమె వివరిస్తున్న కథలో ఒక పరిపూర్ణ తుంది. అతని మనస్సులో అతిస్పష్టమైన చిత్రంగా అది క్రమంగా రూపు దాల్చింది. అటువంటి గుడిసెలు, అటువంటి వ్యక్తులు, తనబోటి వాళ్ళు ఎన్నో సార్లు చూసి ఉండవచ్చు. వాళ్ళ కథలు రకరకాలుగా విని ఉండవచ్చు. కాని నాలుగయిదేళ్ళ ఈ పసిపాప వివరించినంత స్పష్టంగా ఆ కథను ఎన్నడూ వినలేదు. ఇక ముందు వినబోడు. ఆమె చిన్ని మాటలలో తను ఎరగని వింత ప్రపంచకం పరుచుకుంది. ఆ వ్యక్తుల్నీ ఆ వాతావరణాన్నీ మననం చేసుకుంటుండగా ఆతనికి నిద్ర పట్టింది. అతి ప్రశాంత మైన నిద్ర; ప్రగాఢమైన నిద్ర.

అతనికి మెలకువ వచ్చేసరికి పెట్టె తలుపు తెరిచుంది. అవతల పొద్దుటి కను చీకటిలో కంటి కలవాటుపడ్డ పట్నం దృశ్యాలు మసగ్గా కనబడ్డాయి. గుమ్మంలో సందేహిస్తూ నిలబడ్డాడు ఇంటి నౌకరు, దొర. ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ లేచాడు దక్షిణా మూర్తి. దొర పక్క చుట్టేస్తూ అన్నాడు.

"చిన్న శెట్టియా రొచారు సార్."

"ఎక్కడికీ ?"

"ప్లాట్ ఫారంమీ దున్నారు సార్."

ఒక్కసారి బాత్ రూములోకి వెళ్ళి ముఖం చన్నీళ్ళతో కడిగి తుడుచుకున్నాడు. తల దువ్వుకున్నాడు. దొర తెచ్చిన కాఫీ తాగాడు. ఈలోగా దొర, సామా నంతా కూలీచేత మోయించుకు పోయాడు. ఆ తర వాత అతను పెట్టెలోంచి దిగాడు. దిగగానే చిన్న శెట్టి కాళ్ళమీద పడ్డాడు. ఇంత జన సమూహంలో ఈ దృశ్యం జరిగినందుకు దక్షిణామూర్తికి కోపం, చిరాకూ పుట్టు కొచ్చాయి.

"చెట్టియార్, పదిమందిలో ఈ పని చేశా వంటే నిన్ను దుంపనాశనం చేస్తాను. లే ముందు." చెట్టియార్ లేచాడు, దక్షిణా

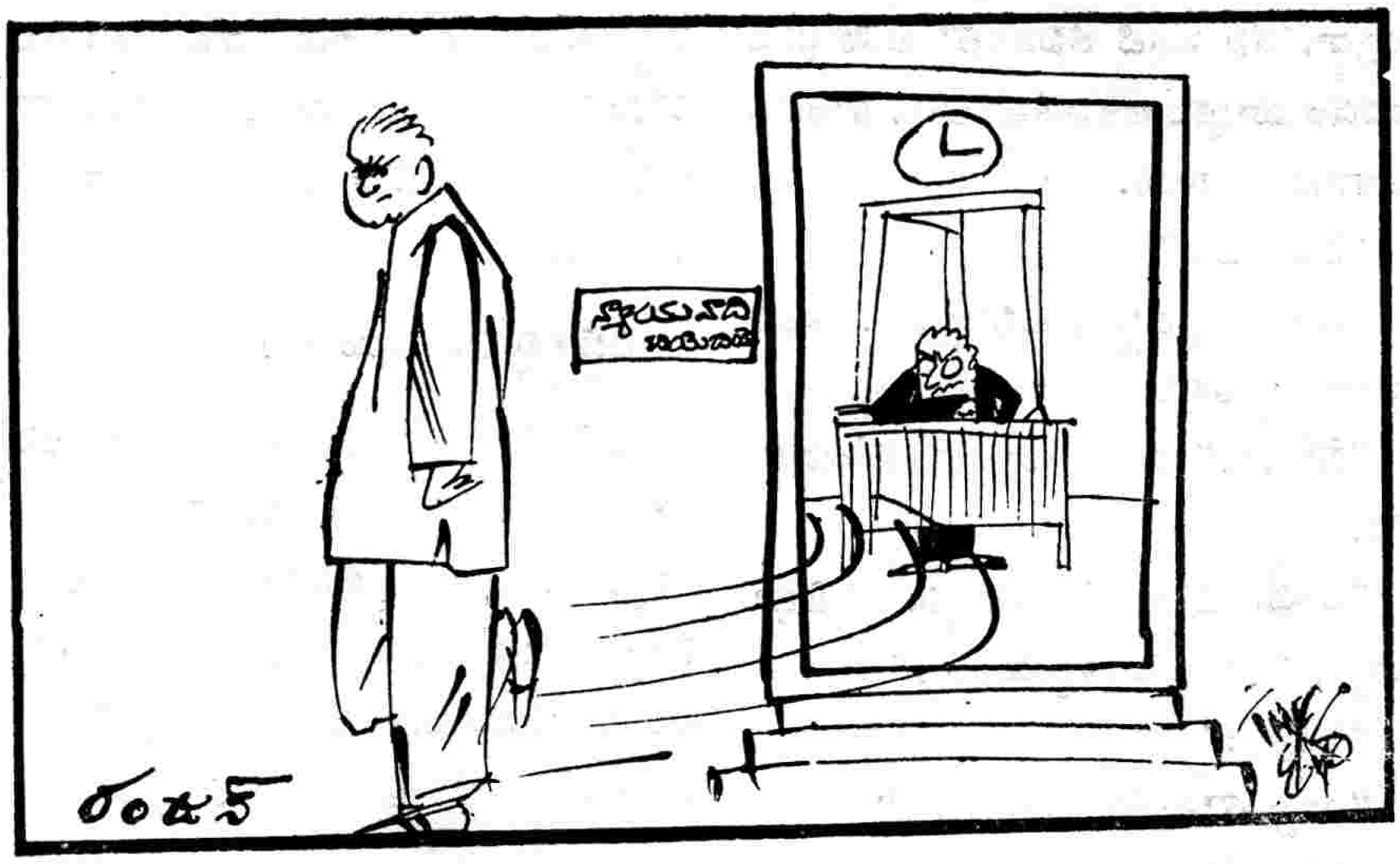

"నిర్దోషినైతే యిక ఈ లయ్యర్లెందుకటా ?"

మూర్తి అతితొందరగా బయటికి వడుస్తుంటే చెట్టియార్ కూడా పడ్డాడు.

"పొరబాటయింది సామీ! మీ సొత్తు నయాపైసాతో ఇస్తును. ఏదో మా తమ్ము డుండాడే, వాడి బుద్ధి మంచిదికాదు. నా క్కూడా తెలియదు. సిమెంటని సెప్పి వట్టి బూడిద బస్తాల్లో నింపి మీ కిచ్చినాడని. మీ తోడు. మీరు ఊరిలోలేరు. మీ వకీల్ నా మీద అరస్టువారంటు తీసినాడు. పదిమంది బిడ్డలవాండ్లము. ఈతూరి దయ చూపించా రంటే..."

"పదకొండు గంటలకు పోయి మా వకీలును చూడండి."

"నిన్నసూస్తిని అతను నిండా కోపంగా..."

"ఈవేళ పదకొండు గంటలకు వెళ్ళి చూడండి."

"తమరుదా దయ తలిస్తే..."

"చెపుతుంటే మీ క్కాదూ, పదకొండు గంటలకి వెళ్ళి చూడమని. ఇంకొక్కడుగు నా వెనకాల వేశారంటే, ఈ రైల్వే పోలీ సులచేతే మిమ్మల్ని అరస్టుచేయిస్తాను...ఇక వెళ్ళండి."

తన్నుతిన్న కుక్కలాగ వెళ్ళిపోయాడు చెట్టియార్. తన్ను మోసగించినవాళ్ళ మీద తన కెల్లాంటి అధికార మొస్తుందో దక్షిణా మూర్తికి బాగా తెలుసు. వాళ్ళని నిర్దాక్షి ణ్యంగా నాశనం చెయ్యగల దతను. వాళ్ల తనచేతి కీలుబొమ్మలు. వాళ్ళని శిక్షించ డంలో అతని కేమీ పెద్ద సంతృప్తి ఉంది కాదు. వాళ్ళు సంపూర్ణంగా తన దయమీద ఆధారపడి ఉండేటంతవరకూ తీసుకొస్తే, అతని కొక సంతృప్తి. దానివల్ల అతని సమర్థత అతనికే రుజు వవుతుంది. వాళ్ళు వచ్చి తన కాళ్ళు పట్టుకోడం అతనికి చాలా ఇష్టం. అయితే పదిమందిలో కాదు.

చెట్టియార్ ఆడిన నాటకం, అతని తమ్ముణ్ణి విడదీసి, లంచం ఇచ్చి, అతని చేత కోర్టులో అన్నగారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిప్పించడం, చెట్టియార్ దగాకోరని కోర్టువారికి రుజువు కావడం, అన్నీ గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ అతను కారుదగ్గరకు వచ్చాడు. వెనకతలుపు డ్రైవరు తెరిచాడు. అతను ఎక్కి కూచున్నాడు. డ్రైవరు తలుపు మయ్యబోతుంటే అడ్డొచ్చింది చిట్టితల్లి. నిద్ర లేవగానే ఏదో మరచిపోయిన ట్టని పించిం దతనికి. ఇంతలో చెట్టియార్ సంఘ టనవల్ల అది పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. కాని చిట్టితల్లి కనబడగానే తను మరిచి పోయింది ఆమే నని గుర్తు కొచ్చింది.

అయితే, రాత్రి రైలు పెట్టెలో ఏకాంతంగా ఆమెతో ఎంత ఆంతర్యం

ఏర్పడ్డా, తన పగటి జీవితంలో ఆమె ప్రవేశించడం మాత్రం అతని కిష్టంలేదు. కొంచెం చిరాగ్గానే అడిగాడు.

"ఏం చిట్టీ?"

"మా అమ్మదగ్గరకి తీసికెళ్లవా!" అంది దీనంగా చిట్టితల్లి.

"ఫో, ఫో," అంటూ లాగెయ్యబోయాడు దొర.

"ఉండు దొరా!" అన్నాడు దక్షిణామూర్తి. "మీ అమ్మెక్కడుంది?"

"ఏమో!"

"ఎప్పు డొచ్చింది పట్నానికి?"

"నిన్న పొద్దున్న."

"ఏ రైలుమీద?"

"రైలుమీద కాదు. రెండు గడలు పొడుగ్గా ఏసి, మద్ది నేమో సిన్న సిన్న ముక్కలేసి, ఓ మంచంకింద కట్టి దానిమీద మోసుకొచ్చారు. మా నాన్నని పోలీసులు పట్టుకుపోయారుగా, అందుకని సీతయ్యబాబు ముంతలో నిప్పు పట్టుకుని ముందెళ్ళాడు."

దక్షిణామూర్తి గుండె గతుక్కుమంది.

పట్నం వొచ్చిం దని ఎందు కనుకున్నావు?''

''రంగత్త సెప్పిందిగా. నేను మా యమ్మతోకూడా పోతానని ఏడిత్తే సెప్పింది. 'పట్టంఆస్పత్రికి తీసుకుపోతున్నారు, బాగవగానే తిరిగొత్తాదిలే' అంది. తనింటికి తీసుకుపోయి కూడెట్టింది. తినేసి నేను జారుకున్నాను. పట్టం పోద మెట్లా గంటే సోడా సాయిబ్బన్నాడు, ఆ రైలెక్కితే సీదా పట్టం పోతా దని. ఎక్కేశా.''

ఒక క్షణంపాటు దక్షిణామూర్తికి నోట మాట రాలేదు. కళ్ళలో చెమ్మ కనబడకుండా తుడుచుకుని అన్నాడు.

"ఎక్కు, కారెక్కు.''

ఆమె కారెక్కింది. కారు కదిలింది.

షినాయి నగర్‌లో పెద్ద బంగాళా అతనిది. దారిపొడుగునా చిట్టితల్లి ఏదో అడుగుతూనే ఉంది. దక్షిణామూర్తి పరధ్యానంగా సమాధానాలు చెపుతున్నాడు. ఆఖరుకి కారు పెద్ద ఇనుప తలుపులను దాటి గుండ్రటి రోడ్డువెంట తన ఇంటిముందు పోర్టికోలో ఆగేవరకూ అత నొక నిశ్చయానికి రాలేకపోయాడు.

చిట్టితల్లి నేం చెయ్యాలి?

ఆమె కెలాగో సహాయం చెయ్యా లని నిశ్చయించుకున్నాడు. తెరిచిన కారు తలుపు పక్క నిలబడి, అమాయకంగా ఆమె చెప్పిన కథ విన్నప్పుడు అతని వ్యక్తి ఆపాద మస్తకమూ నీరయిపోయింది. ఆ ముహూర్తంలో ఆమెను కారెక్కమనడం తప్ప మరో ఆలోచన అతని మనస్సులోకి రాలేదు. కాని జరిగినకథ వింటే అనసూయ అతడు చేసినపని హర్షించదు. అనసూయే కాదు, అతని స్నేహితులూ, ఆప్తులూ ఎవరూ హర్షించరు. ఆమెను చూసి జాలిపడ్డం, పదో పదిహేనో చేతులో పెట్టడం—అంతవరకూమాత్రం అతని కర్తవ్యమూ, విధీ అని అంతా ఒప్పుకుంటారు, కాని ముక్కూ మొగం ఎరగని ఒక అనాధ బాలికను కార్లో ఎక్కించి ఇంటికి తీసుకురావడం, అదిమట్టుకు అందరికీ వింతగా తోస్తుంది. అందులో తనలాంటి ఆరితేరిన వ్యాపారస్తుడు చెయ్యవలిసిన పని కాదు. ఇది వింటే సాటివాళ్లు అతని మతి భ్రమించిం దనుకుంటారు. అతని వ్యాపానిరానికే కాదు, అతని పేరుప్రతిష్ఠలకే దెబ్బ. అయితే ఆ పసిపాపను వీధిపాలు చెయ్యడానికి అతనికి మన సొప్పలేదు పోర్టికోలో ఆగిన కారులోంచి అతను దిగకండానే తోటమాలి గుడిసెదగ్గరకు నడపమన్నాడు డ్రైవరుని. తీరా తను దిగాక తనకోసం ఎవరన్నా డ్రాయింగురూములో వేచిఉంటే వాళ్ళకి పిల్లను గురించిన సముజాయిషీ అంతా చెప్పుకోవాలి.

తన ఇంట్లో తనే ఏదో దొంగతనం చేస్తున్నట్టనిపించిం దతనికి. ఒకవంక అనసూయనీ, మరోవంక చిట్టితల్లినీ కూడా ఏదో మోసగిస్తున్నట్టు అతని మనస్సు పీకింది. కాని గుండె నిబ్బరపరుచుకుని, తోటమాలిని పిలిచాడు.

"ఆర్ముగం! ఈపిల్లని నీ ఇంట్లో పెట్టుకుని, పెట్టూ పోతా చూస్తుండు.''

"ఎత్తనినాళ్లు సార్," అని అడిగాడు ఆర్ముగం.

"నేను చెప్పేదాకా. తెలిసిందా? దొరగారికి అన్నీ వివరాలతో చెప్పాలగావునేం? నీ పిల్లలతో సమంగా చూస్తుండు. ఆమె కేమన్నా లోటొచ్చిందా, జాగ్రత్త."

తోటమాలిమీద కోప్పడి, ఆమె విషయం అంత కచ్చితంగా అతనితో ఏర్పాటు చేశాక, అతని మనసులో ఇంతవరకూ అలజడి పెడుతున్న ఆందోళన కొంత తగ్గింది. ఆమెఎడల తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చా నని సంతృప్తిపడ్డాడు.

''ఆఫీసులో అడిగి డబ్బు తీసుకుని ఆ పిల్లకి గుడ్డలు కుట్టించు," అని చెప్పి డ్రైవరుని కారు షెడ్డులో పెట్టమని, ఇంటివేపు నడిచి వెళ్లాడు. సావకాశంగా ఆపిల్లని ఒక అనాధశరణాలయంలో జేర్పించేస్తే, సమస్య అన్నివిధాలా పరిష్కారమై పోతుం దని నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఆ తరవాత పని తొందరలో ఆపిల్ల విషయం పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమయిన పని అతని పెళ్ళి.

అతను సరదాగా గడిపొద్దా మని విశాఖపట్టణానికి బయలుదేరిన రోజునే, అనసూయ తండ్రికి గుండె జబ్బు సూచనలు కనిపించాయట. అనసూయ పట్టుబట్టి ఆవార్త అతని కందకుండా ఆపించింది. ఒకటి, ఏదో విశ్రాంతికోసం వెళ్ళినతన్ని వెంటనే తగినంత కారణం లేనిదే రప్పించడం న్యాయం కాదనీ; రెండు. తన తండ్రి గుండెజబ్బు అంత ప్రమాదమైనది కాదనీ. అయితే అనసూయ తండ్రిమాత్రం ఒక వాగ్దానం పుచ్చుకున్నాడు. దక్షిణామూర్తి తిరిగొచ్చిన వెంటనే అతనికీ అనసూయకీ పెళ్ళి జరిగిపోవా లని నర్సింగ్‌హోమ్‌లో తమ ఆస్థాన జ్యోతిష్యుల్ని రప్పించడం, ఇద్దరి జాతకాలూ

చూసి, ముహూర్తం నిర్ణయించడం, అన్నీ దక్షిణామూర్తి ఊరికి చేరుకోకుండానే జరిగిపోయాయి. మొదట అతనికి కొంత చిరాకు కలిగింది, తన ప్రమేయం లేకుండా ఇదంతా జరిగినందుకు.

"సరే. నీ కిష్టం లేకపోతే వొద్దని నాన్నతో చెప్పేస్తానులే. ఇందులో బలవంతమేముంది ?" అంది అనసూయ.

"ఆ ! అదేమన్నమాట. ఇప్పుడు పెళ్ళి వాయిదా వేస్తానంటే మాత్రం నే నొప్పుకుంటానా ?" అన్నాడు ఛలోక్తిగా దక్షిణామూర్తి, తను చిరాకు పడ్డందుకు అనసూయకి కోపం వొచ్చిందని గ్రహించి. ఆమెను దగ్గరగా తీసుకుని పెదవులమీద ముద్దు పెట్టుకున్నాడు కూడా. అంత చనువు ఆమె ఇవ్వడం తను తీసుకోవడం అదే మొదటి సారి. ఆమె ఎంత నవయువతి అయినా, కొన్నింటి విషయంలో మాత్రం మహాపాతకాలపు మనిషి.

ముహూర్తం సరిగ్గా వారం రోజులైనా లేకపోడం మూలాన అతనికీ ఆమెకూ కూడా నిద్రా విశ్రాంతీ లేదు. వ్యాపారవిషయా లన్నీ వాయిదావేసి రోజుకి ఇరవైనాలుగు గంటలూ

పనిచేసినా పెళ్ళి ఏర్పాట్లు పూర్తయేటట్టు కనబడలేదు. బంగారునగలు బహిరంగంగా చేయించడానికి వీల్లేదు గనుక, అతని ఇంట్లో సరుకుల గదిలో ఆ కార్ఖానా ఏర్పాటు చెయ్యాల్సి వచ్చింది. రెండు వేపులా పిలుపులు, ఆహ్వాన పత్రాలు, వగైరా ఏర్పాటులన్నీ ఆతని నెత్తిన పడ్డాయి; మామగారు నర్సింగ్ హోమ్‌లో ఉన్నారు; ఆయనవంక మగదక్షతలేదు. ఒక్కగా నొక్క కూతురు. తమ్ముళ్ళనీ, వాళ్ళ పిల్లల్నీ ఆయన నమ్మలేడు – ముఖ్యంగా డబ్బు విషయంలో.

అన్నిటికన్నా ఎక్కువకాలం తినేసింది, పెళ్ళిబట్టల ఎన్నిక. ఆమెకు కొనవలసిన చీరలు ఆమెనే ఎంచుకో మన్నాడు దక్షిణామూర్తి.

"బాగుంది. కట్టుకునేదాన్ని నే నయినా, అనుక్షణం చూసేవాడివి నువ్వు. నీకూ నచ్చి తీరాలి."

బట్టల దుకాణంలో అడుగు పెడితే, ఒక పూట గడిచిపోయింది. ఒక్క చీ రయినా ఎంచకుండానే. పెళ్ళిలోగా ఈ చీరలుకొనడం ఎల్లాగా పూర్తికా దని నిరాశ చేసుకున్నాడు దక్షిణమూర్తి. కాని రేపు పెళ్ళనగా సేలం వెళ్ళి ఆఖరి చీరలు కొనేసి, రాత్రి పదిన్నరకి ఇంటికి తిరిగొచ్చేసరికి, ఫరవాలేదు రేపు పెళ్ళి జరుగుతుం దన్న నమ్మకం కలిగిం దతనికి. వచ్చీ రావడంతోటే సోఫాలో కూలబడి కన్ను మూశాడు. పెద్ద గాలివానకి అలసి విశ్రమిస్తున్న ప్రకృతిలా గుంది అతని స్థితి. అప్పు డొచ్చి చెప్పాడు దొర.

"ఆ పొణ్ణు కనబడలేదు సార్."

"ఏ పొణ్ణు?"

"తోటకారన్‌కి మీ రిచ్చిన పొణ్ణుసార్. ఆ దినం మీతో కార్లో..."

"ఏ మయింది?"

"పొద్దున్న తొమ్మిది గంటలకి–చూసినా డంట. ఆ తరవాత చూణ్ణే లేదంట."

దక్షిణామూర్తికి త నేదో తప్పు చేసినట్టనిపించింది.

"అర్ముగా న్నిలా పిలు."

అర్ముగం వచ్చాడు. అతని పెళ్లాం వొచ్చింది. ఇంటిముందు పందిరి వెయ్యడానికి కుదిర్చిన కూలీ లందరూ వచ్చారు. అన్ని పోలీస్ స్టేషన్లకీ ఫోన్ మోగింది. ప్రతి అయిదు నిమిషాలకీ వాకబులు. ఎదురుగా కనిపించినవాణ్ణి తిరిగి తిరిగి అదే ప్రశ్న అడగడం. దక్షిణామూర్తి అందర్నీ తిట్టాడు. తన కప్పగించిన పిల్ల మాయమైనందుకు అర్ముగాన్నీ, ఆమె ఎక్కడికి పోయిందో జాగ్రత్తగా చూడనందుకుదొరనీ, ఆమెను పట్టుకో లేకపోయినందుకు పోలీసుల్నీ. పై అధికారు లందరూ నిద్ర మేలుకున్నారు, హోమ్‌శాఖ మంత్రిగారి ద్వారా. అందరూ టెలిఫోన్లవద్ద కూచున్నారు, చిట్టితల్లి కబురుకోసం. ఒక్క అనసూయకి మాత్రం అతడు ఫోన్ చెయ్యలేదు. ఆ క్షణంలో అతడు అనసూయ సంగతే మరిచిపోయాడు.

రాత్రి పన్నెండు దాటినా చిట్టితల్లికబురు తెలియలేదు. దక్షిణామూర్తికి ఆందోళన ఎక్కువైంది. ఈ మహాపట్నం ఆ పసి పాపను మింగేసిందా?

అర్ముగం తన పిల్లలు ఆరుగుర్నీ నిద్ర లేపి తీసుకొచ్చాడు. అందర్నీ తిరిగి తిరిగి విచారించాడు దక్షిణామూర్తి. కొన్ని అతనికి మరీబాధ కలిగించిన వివరాలు దాచేశేవాడు. ఉదాహరణకి, మూడు రోజులక్రితం అతడూ అనసూయా బయటికి పోడానికి కార్లో బయలుదేరినప్పుడు, దారి కడ్డంగా నిలబడిం దట చిట్టితల్లి. అర్ముగం ఆమె నోరు మూసి ఒక గుబురు పక్కకి లాగేశాట్ట. అయ్యగారికి ఆమె ఏడుపు వింటే కోప మొస్తుం దని. అతన్ని చూడ్డానికి ఎన్నోసార్లు ప్రయత్నం చేసిం దట. గుమ్మం లోపల అడుగు పెట్టకుండానే అవతలికి ఈడ్చి పారేశాడట దొర.

"మా అమ్మదగ్గిరికి తీసికెల్తా నన్నాడు. వన్నొందులు," అని గుంజుకునే దట వీళ్ళు పట్టుకుంటే.

వాళ్ళతో ఎంత గట్టిగా మాట్లాడినా, ఎవర్నీ నిజంగా తిట్టలేకపోయాడు దక్షిణామూర్తి. ఎందుకో వా ళ్ళలా చేసినందుకు నిజంగా బాధ్యత తనదే ననిపించిం దతనికి.

మరో రోజున ఆర్ముగం చేతిలోంచి విడిపించుకుని అరుస్తూ తన కారు వెనకాల పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చిం దట. పంది రేస్తున్న ఆసామీ ఒకడు వెనకాల వెళ్ళి ఆమెను పట్టుకుని తీసుకొచ్చి తిరిగి ఆర్ముగానికి అప్పగించా డట.

ఇంక చిట్టితల్లి దొరక దన్న నిస్పృహ అతని మనస్సులో ఆవరిస్తున్న సమయంలో ఆర్ముగం మూడోకొడుకు చెప్పిన ఒక సంగతి గుర్తు కొచ్చింది.

అక్కడే పడుకుని నిద్రపోతున్న బాలూని బలవంతంగా ఊపి లేపాడు దక్షిణామూర్తి. ఈ దిక్కులేని పిల్లకోసం తమ యజమాని పడుతున్న ఆందోళన నౌకర్ల కెవరికీ అర్థం కాలేదు.

"ఏంరా బాలూ! పొద్దున్న ఏమిటి చూశానన్నావు? నువ్వూ చిట్టీ కలిసి, ఎక్కడికి పోయారు? ఇందాక ఏమి టన్నావు? చెప్పు," అని ఆత్రంగా అడిగాడు.

"పాడకట్టసార్, పొణం సార్ పొణం'' అన్నాడు బాలు సగం మగతలో.

''ఎక్కడ? శవాన్ని ఎటు తీసుకపోయారు?"

''అమింజికరై పక్కమా సార్."

''డ్రైవర్! కారు తియ్యి – తొందరగా..."

డ్రైవర్ షెడ్ తలుపు తెరిచి కారు ఇవతలికి తీసేదాకా అతనికి తొందర ఆగలేదు. తనే షెడ్ దగ్గరకు పరుగెత్తాడు. తనే కారు స్టార్ట్‌చేసి బుర్రుమని శరవేగంతో వీధిలోకి తిప్పాడు. ఎవరో మోసుకుపోతున్న శవం చూసింది. తన తల్లి నలాగే తీసుకుపోయారు. ఆ శవంతో పోతే తన తల్లి తప్పకుండా కనబడుతుందని గంపెడాశతో బయలుదేరింది చిట్టి పాపం. పూనమల్లీ హైరోడ్డు

లోకి కారు తిప్పుతుంటే టైర్లు కిర్రు మన్నాయి ఒక లారీనీ, ఒక రిక్షానీ భయపెట్టి కారు పూనమల్లి వేపు స్థిరపడింది. వంతెన దాటింతరవాత వేగం తగ్గించాడు. కుడిచేతి పక్క నున్న సర్చిలైటు వెలిగించి ఆ స్మశానం అంతా వెతుకుతూ మెల్లగా కారు నడుపుతున్నాడు. నిర్మానుష్యమైన ఆ స్మశానంలో, ఆ కటిక చీకట్లో - ఏకాకిగా నిస్సహాయంగా దూరంగా కూర్చుని ఉంది, ఒక చిన్న ప్రాణి. ఆమె చిట్టితల్లి అని గుర్తు

పట్టాడు దక్షిణామూర్తి. తన తల్లిని వెతుక్కుంటూ మద్రాసు వచ్చింది. తన తల్లిని వెతుక్కుంటూ స్మశానంలోకి వచ్చింది. తల్లి

లేదనీ, ఎక్కడా లేదనీ, తనకింక కనబడదనీ తెలుసుకుంది. తల్లి లేని లోకం స్మశానం. ఆ స్మశానంలో ఒంటరిగా కూర్చుంది. ఆ దృశ్యం కంటబడగానే దక్షిణామూర్తికి లోపల ఎక్కడో విపరీతమైన బాధ పుట్టింది. అల్లాగే స్టీరింగు చక్రంమీద కళ్ళు మూసి వాలాడు. మెల్లగా కారు తలుపు తెరిచాడు. స్మశాన నిశ్శబ్దాన్ని భంగపరచకుండా జోళ్ళు విదిలించిపారేసి వట్టి పాదాలతో నడిచాడు, కారు దీపాలయినా ఆర్పకుండా.

చిట్టి వెనక ఒక క్షణం నిలబడ్డాడు; మెల్లగా వంగాడు, కూర్చున్నాడు. చేతులు ఆమె చుట్టూ వేశాడు. ఆమె ఒక్కసారి ఉవ్వెత్తుగా లేచింది.

''నన్నొదిలేసెయ్. మీరంతా దొంగలు. నన్ను ముట్టుకోకు - నన్నొదిలేసెయ్.''

''చిట్టీ!" అన్నాడు మెల్లగా, మృదువుగా.

"అబద్ధాలాడారు నాతో-రంగత్తా,నువ్వూ అంతా మా అమ్మని అల్లాగే కాల్చేత్తే-ఆస్పత్రిలో ఉండదన్నారు.పట్నంలోఉందన్నారు. ఎందుకన్నారు? మా అమ్మ ఇంక లేదంటగా. ఇంకసలు రాదంటగా. ఉందని ఎందుకిన్నా నాతో-నాతో అబద్ధాలెందు కాడారు మీరంతా? రంగత్తా, నువ్వూ - అంతా?"

మాట మాటకీ మధ్య ఎగుపుల్లో, ఆకస్మికంగా తగిలిన గాయం రక్తం చిందుతోంది. ఆమెలో, ఆకస్మికంగా కలిగిన జ్ఞానం కత్తిలా ఇంకా కోస్తోంది. దక్షిణామూర్తికి తెలుసు, ఆ గాయాన్ని ఓదార్పులు మాన్పలేవని.

చిట్టితల్లిని భుజంమీద వేసుకున్నాడు. కాలుతున్న చితుల మధ్య కాలిబాటవెంట రోడ్డువేపు నడిచాడు. చిట్టితల్లి ఎగుపులు క్రమంగా సన్నగిల్లాయి. ఆమె ఎడం చెయ్యి అతని కంఠాన్ని చుట్టుకుంది—ఇంక జీవితాంతం వదలని బంధంలాగా.

కారు తలుపు తెరిచి చిట్టిని లోపల సీటు మీదికి దింపాడు. అప్పుడు చూశాడు చిట్టితల్లి నిద్రపోయిందని. ఆమె శరీరం వశందప్పి సీటుమీద పడిపోయింది. ఉదయం తొమ్మిది గంటల నించి ఈ నాలుగోఝాము రాత్రి వరకు ఆ లేత మనస్సులో ఎన్ని ఉప్పెనలు చెలరేగాయో ఊహించుకోగానే అతని ఒళ్ళు జలదరించింది. తలుపు మెల్లగా మూసి, డ్రైవరు సీటు వేపు కొచ్చాడు. ఒక్కసారి దిగంతం వరకూ లాగ పరుచుకున్న స్మశానం వేపు చూశాడు. మెల్లగా కారులో ఎక్కి తలుపు మూశాడు. పరధ్యానంగా ఇంటికి నడిపించాడు కారు.

మిగాతావాళ్ళు చిట్టితల్లిని తియ్యబోతోంటే వారించాడు. తనే ఎత్తుకుని వెళ్ళి లోపల సోఫాలో పడుకోపెట్టాడు.

పక్కనున్న ఫోను తీసి అలవాటైన నంబరొకటి డయల్ చేశాడు. కొంత సేపటికి - ఎంతో సేపటికి పరిమితమయిన కంఠం నిద్రమత్తులో బరువుగా పలికింది.

"డార్లింగ్! ఏమి టింత రాత్రివేళ?" అంత రాత్రివేళ అతడు తప్ప మరెవ్వరూ ఫోన్ చెయ్యరని ఆమెకు తెలుసు.

"నువ్వు తక్షణం ఇక్కడికి రావాలి."

"రేపు పెళ్ళన్న సంగతి మరిచిపోయావా?"

"లేదుగనకే రమ్మంటున్నాను. నువ్వు వచ్చి తీరాలి. నీకో ముఖ్యమైన బహుమానం ఇవ్వదలిచాను...... అది నువ్వు అంగీకరించాలి.''

''ఏమి టది?"

"నువ్వు రాగానే చూపిస్తాను." అతడు ఫోన్ పెట్టేశాడు. ఆమె వస్తుందని తెలుసు. అతని చెయ్యి అప్రయత్నంగా చిట్టితల్లి తల నిమిరింది, అనసూయతో మాట్టాడినంత సేపూ. ఫోన్ పెట్టేశాడు. అనసూయతో చెప్పదలుచుకున్న మాటలు మననం చేసుకున్నాడు.
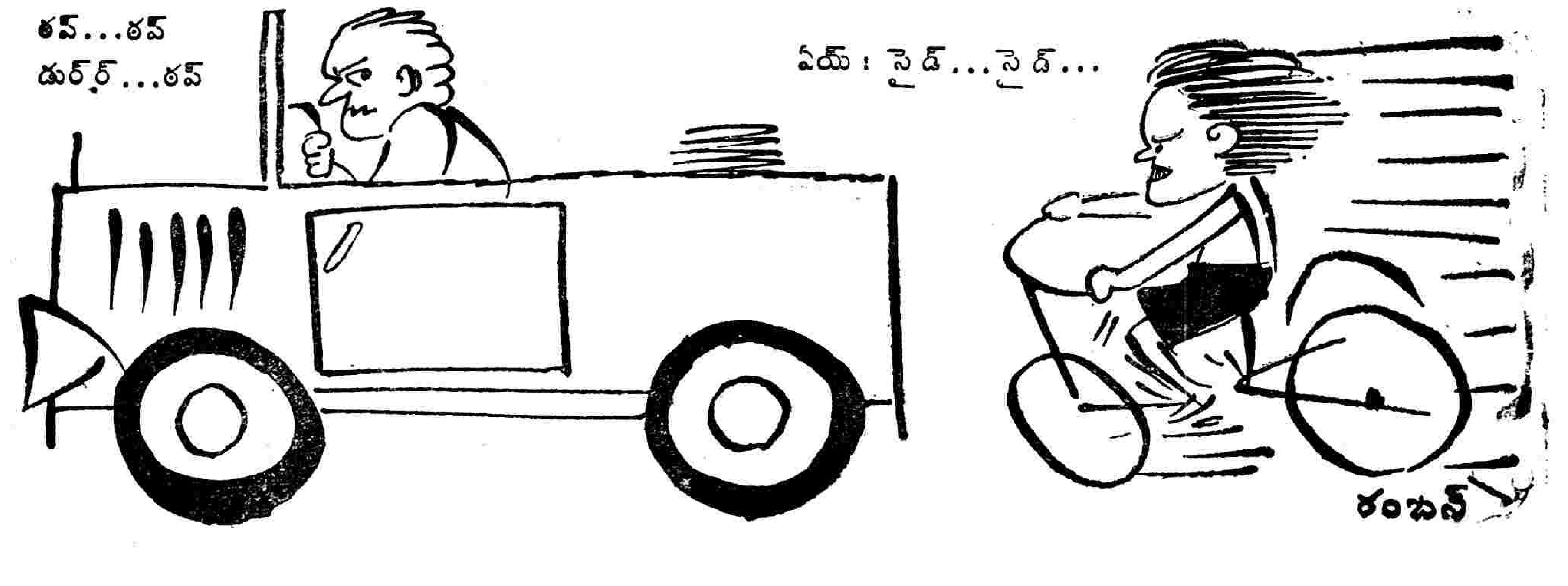
"అనసూయ! ముందీ చిట్టితల్లికి నువ్వు తల్లివి కావాలి. అయితేనే నాకు భార్యవు కాగలవు.'' అతని హృదయంలో అమిత మైన ప్రశాంతి నిండింది.